Міністерство охорони здоров'я України
Тернопільський національний медичний університет імені І.Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України

МАТЕРІАЛИ XI НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

«НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ ПРОГРЕС І ОПТИМІЗАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПРОЦЕСІВ СТВОРЕННЯ ЛІКАРСЬКИХ ПРЕПАРАТІВ»

01-02 жовтня 2026 року

Захід зареєстровано в системі надання балів БПР у ДНТ "Центр якості освіти МОЗ" – ***реєстраційний номер 1031467*** *та в ДНУ "УІНТЕІ"–* ***Посвідчення № 711 від 14.10.2025 року.***

Провайдер БПР – реєстраційний номер ***2009****.*

Тернопіль ТНМУ
«Укрмедкнига»
2026

УДК 615.014:001.894
Н 34

Редакційна колегія:
проф. Лихацький П. Г., проф. Олещук О. М.,
проф. Самогальська О. Є., проф. Фіра Л. С., доц. Демчук М. Б.,
доц. Шанайда М. І., доц. Чубка М. Б.,
доц. Покотило О. О., доц. Барна О. М.,
доц. Пласконіс Ю. Ю., асист. Маланчук Н. В.

Науково-технічний прогрес і оптимізація технологічних процесів створення лікарських препаратів: матеріали XI наук.-практ. конф. з міжнар. участю (01 – 02 жовтня 2026 р.). – Тернопіль : ТНМУ, 2026. – 288 с.

Усі матеріали збірника подаються в авторській редакції. Відповідальність за представлені результати досліджень несуть автори тез.

© ТНМУ «Укрмедкнига», 2026

Вміст токоферолу ацетату визначають непрямим методом за різницею відновленого Fe^{3+}, еквівалентного сумарній антиоксидантній активності, з урахуванням внеску вітаміну А, з використанням калібрувальних розчинів α-токоферолу. Валідацію методик кількісного визначення проводили на серії із 6 зразків. Валідаційна характеристика методик кількісного визначення (n = 6, P = 95 %): $\bar{x}$ 4,455; S^2 0,181; $t_{критичне}$ 2,78; $t_{фактичне}$ 2.39; ε, % 0,412; фактичний вміст, 4,95 ± 0,03 мг/г.

Висновки. Отримані результати вказують на те, що методики є достовірними, відтворюваними та можуть бути використані для кількісного визначення АФІ.

Список використанних джерел

1. Radnia N, Hosseini ST, Vafaei SY, Pirdehghan A, Mehrabadi NL. The effect of conjugated estrogens vaginal cream and a combined vaginal cream of vitamins D and E in the treatment of genitourinary syndrome. J Family Med Prim Care. 2023 Mar;12(3):507-516.

2. Venditti N, Petronio Petronio G, Guarnieri A, Pietrangelo L, Spicciato A, Colalillo A, Sabusco GP, Barattini DF, Di Franco A, Papini S, Cosentino F, Di Marco R. Retrospective Investigator-Initiated Trial on Tocopherol Acetate Vaginal Administration in Pre-and Postmenopausal Women. Diseases. 2024 Oct 2;12(10):237.

TANACETUM BALSAMITA L.: БІОЛОГІЧНА АКТИВНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ПРИ РОЗРОБЦІ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

Савченко К. Ю., Глущенко О. М., Буткевич Т. А., Полова Ж. М.
Національний медичний університет імені О. О. Богомольця
м. Київ, Україна
chelentechnos@gmail.com

Актуальність. З огляду на величезну кількість видів у рослинному світі, все ще існує багато рослин, які ще потребують вивчення, що робить їх перспективним джерелом нових біологічно активних сполук у фармацевтичній та косметичній промисловості: *Tanacetum balsamita*.

Мета роботи. Здійснити системний огляд літератури для визначення перспективності розробки лікарського засобу з екстрактом *Tanacetum balsamita*.

Матеріали та методи. Проведено пошук наукових публікацій за 2016–2026 роки в базі даних PubMed за ключовими словами: *Tanacetum balsamita.*

Результати. Дані попередніх фітохімічних досліджень *T. balsamita* показали, що незалежно від географічного походження, екстрагованих частин та фенологічної стадії рослин на момент збору врожаю, майже у всіх екстрактах *T. balsamita* переважали оксигеновані монотерпенові хемотипи: карвон та α-туйон, від 39,8 до 56,66% та від 0,1 до 21,3% відповідно. Протягом останніх десятиліть було проведено лише кілька фітохімічних досліджень для виділення

та ідентифікації фенольних сполук з рослинних екстрактів. Одинадцять фенольних кислот були успішно виявлені та ідентифіковані в *T. balsamita,* переважно з листя, надземної частини та всієї рослини. Фенольні кислоти, що містяться в *T. balsamita,* класифікуються на похідні гідроксибензойної (2,5-дигідроксибензойною кислотою (гентизиновою кислотою, саліциловою кислотою та 4-гідроксибензойною кислотою) та гідроксициннамінової кислот. Окрім фенольних кислот, з листя, надземної частини, пелюсток та всієї рослини *T. balsamita*, за допомогою обладнання високоефективної рідинної хроматографії (ВЕРХ) та газової хроматографії-мас-спектрометрії (ГХ-МС) було ідентифіковано 22 флавоноїди. З надземних частин рослини було виділено та ідентифіковано шість сполук флавонолів. П'ять із цих хімічних компонентів були виявлені в метанольних екстрактах надземних частин, тоді як 5,7,3′,4′-тетрагідрокси-3,8-диметоксифлавонол був отриманий з екстракту метанол/вода/оцтова кислота (79:20:1) надземних частин. Рутин вважається найпоширенішим флавоноловим глікозидом у рослинних екстрактах; його вміст може сягати 8042,62 ± 11,38 мкг/г.

Через зниження чутливості бактерій до звичайних антибіотиків попит на екологічно чисті антимікробні засоби зростає. Карімзаде та ін. оцінили антимікробну ефективність ефірної олії надземної частини *T. balsamita* проти трьох основних бактерій, що викликають карієс: *Streptococcus mutans* (PTCC 1683), *S. salivarius* (PTCC 1448) та *S. sanguinis* (PTCC 1449). Для оцінки ефективності екстракту в концентраціях 12,5, 25, 50 та 100 мкг/мл використовували диско-дифузійний аналіз. Результати показали, що концентрація 12,5 мкг/мл не мала інгібуючого впливу на розвиток бактерій, але доза 100 мкг/мл продемонструвала значну активність проти *S. mutans, S. salivarius* та *S. sanguinis* порівняно зі стандартними ополіскувачами для рота, такими як хлоргексидин та ополіскувачі для рота Oral B. Крім того, Кубо та інші провели дослідження для оцінки антимікробних властивостей восьми β -ненасичених альдегідів, трьох жирних кислот та одного насиченого альдегіду, виділених з фракції дистиляту висушених квітів екстракту *n-гексану T. balsamita*. У дослідженні використовували ГХ-МС-аналіз для ідентифікації сполук та перевірки їхніх антибактеріальних та протигрибкових властивостей. Результати показали, що всі сполуки мали різні антибактеріальні властивості, причому (E)-2-гептеналь продемонстрував значну бактерицидну здатність проти всіх чотирнадцяти протестованих мікроорганізмів. Дев'ять досліджуваних сполук проявили помітну протигрибкову активність, особливо проти *Trichophyton mentagrophytes* та *Penicillium chrysogenum*, зі значеннями мінімальної інгібуючої концентрації (МІК) у діапазоні від 1,56 до 400 мкг/мл.

Висновки. Завдяки антибактеріальним властивостям проти штамів S. mutans, S. salivarius та S. sanguinis в концентрації 100 мкг/мл та Trichophyton mentagrophytes та Penicillium chrysogenum в концентрації 1,56 до 400 мкг/мл екстракти Tanacetum balsamita є перспективною альтернативою традиційним антибіотикам та протигрибковим препаратам. Перспективним напрямом є розробка лікарських форм для стоматології та дерматології.